ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЗАРА

орган Брэсцкага абкома КП(б)Б і аблвыканкома

№ 269 (341) | Аўторак 26 лістапада 1940 г. | Цана 10 кап.

265

У СТАЛІЦЫ СОВЕЦКАЙ ЛАТВІІ

РЫГА, 25 лістапада (ТАСС). Працоўныя сталіцы дзейна рыхтуюцца да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. У горадзе створана 193 выбарчых участкі. Гарадское самаўпраўленне прыступіла да абсталявання памяшканняў для іх. Пачалася падрыхтоўка да складання спісаў выбаршчыкаў. На прадпрыемствах і ў совецкіх установах праходзяць масавыя сходы працоўных, прысвечаныя выбарчай кампаніі. Пярвічныя партыйныя арганізацыі выдзелілі для масава-растлумачальнай работы сярод выбаршчыкаў тысячы бяседчыкаў, кіраўнікоў гурткоў з ліку партыйнага, профсаюзнага актыва і перадавых комсамольцаў. У адным толькі Задзвінскім раёне да агітацыйнай работы прыцягнута 1575 чалавек. На буйных прадпрыемствах гэтага раёна арганізавана 73 семінары агітатараў.

З'езд, зацвердзіўшы Сталінскую Канстытуцыю

Дзень 25 лістапада ў жыцці совецкага народа з'яўляецца вялікай гістарычнай датай. У гэты дзень у 1936 годзе быў склікан у Маскве Надзвычайны VIII з'езд Советаў для разгляду праекта новай Канстытуцыі Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік.

Даклад аб праекце Канстытуцыі на з'ездзе Советаў зрабіў Старшыня Канстытуцыйнай Камісіі таварыш Сталін. Ён паказаў асноўныя соцыяльна-эканамічныя змены, якія адбыліся ў краіне з 1924 па 1936 год, з праніцельнай яснасцю і поўнасцю ўскрыў сутнасць соцыялістычнага дэмакратызма, даў глыбокі аналіз эканомікі соцыялістычнага грамадства, якое не ведае крызісаў, беспрацоўя і галечы, якое дае працоўным усе магчымасці для заможнага і культурнага жыцця.

З велізарнай сілай марксісцкага аналіза таварыш Сталін ахарактарызаваў змены класавай структуры совецкага грамадства, прыроды новага рабочага класа, сялянства і інтэлігенцыі, вызваленых ад эксплаатацыі, роўнапраўных працаўнікоў соцыялістычнага грамадства.

Да Надзвычайнага VIII з'езда Советаў працоўныя Саюза ССР прыйшлі з вынікамі сусветна-гістарычнага значэння, якія заключаліся ў тым, што наша совецкае грамадства ажыццявіла ў асноўным соцыялізм. Наша краіна ператварылася ў перадавую, культурную і магутную соцыялістычную дзяржаву. Эксплаатацыя чалавека чалавекам на адной шостай частцы зямлі ліквідавана назаўсёды.

„За прайшоўшыя годы зусім змяніліся суадносіны класавых сіл у СССР: створана была новая соцыялістычная індустрыя, разгромлена кулацтва, перамог калгасны лад, уцвярдзілася соцыялістычная ўласнасць на сродкі вытворчасці ва ўсёй народнай гаспадарцы, як аснова совецкага грамадства. Перамога соцыялізма дала магчымасць перайсці да далейшай дэмакратызацыі выбарчай сістэмы, да ўвядзення ўсеагульнага, роўнага і прамога выбарчага права пры тайным галасаванні" („Кароткі курс гісторыі ВКП(б)", стар. 322—323).

Усе глыбокія змены ў жыцці СССР, рашаючыя поспехі соцыялізма атрымалі сваё адлюстраванне ў новай Канстытуцыі. Сталінская Канстытуцыя замацавала ў заканадаўчым парадку факт ажыццяўлення ў Саюзе ССР у асноўным першай фазы комунізма — соцыялізма. З гэтага выходзіць кожны параграф, кожны раздзел Канстытуцыі.

Совецкі рабочы не залежыць ад фабрыканта, совецкі селянін не залежыць ад памешчыка і кулака. Рабочы клас СССР з'яўляецца кіруючай сілай соцыялістычнай дзяржавы, ён сумесна з усім народам уладае прыладамі і сродкамі вытворчасці, — ён зусім новы, вызвалены ад эксплаатацыі, рабочы клас, падобнага якому яшчэ не ведала гісторыя чалавецтва. Совецкае сялянства базіруе сваю работу і свой здабытак на калектыўнай працы і сучаснай тэхніцы, вызваленае ад эксплаатацыі, — такое сама новае сялянства, падобнага якому яшчэ не было ў гісторыі чалавецтва. Наша совецкая інтэлігенцыя, — зусім новая інтэлігенцыя, звязаная ўсімі сваімі каранямі з рабочым класам, з сялянствам.

У краіне соцыялізма ліквідаван нацыянальны гнёт. „Роўнапраўе грамадзян СССР, — гласіць Сталінская Канстытуцыя, — незалежна ад іх нацыянальнасці і расы, ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця з'яўляецца няўхільным законам".

За чатыры годы, якія прайшлі пасля Надзвычайнага VIII з'езда Советаў яшчэ больш замацавалася брацкая дружба народаў СССР, яшчэ ярчэй расквітнела эканоміка і культура совецкіх рэспублік. Пад сцяг Сталінскай Канстытуцыі сталі вызваленыя народы заходніх абласцей Беларусі і Украіны, Бесарабіі і Паўночнай Букавіны, Літвы, Латвіі і Эстоніі. Радасна адзначае 193-мільёнy совецкі народ чацвертую гадавіну гістарычнага з'езда.

Сталінская Канстытуцыя ўстанавіла ў нашай краіне новую выбарчую сістэму. Тым самым совецкая дэмакратыя ўзнята на новую, нябачаную вышыню. Совецкая выбарчая сістэма — адзіная ў свеце выбарчая сістэма, якая забяспечвае народу свабоднае выражэнне волі на выбарах.

На аснове Сталінскай Канстытуцыі працоўныя нашай вобласці 15 снежня будуць выбіраць сваіх прадстаўнікоў у мясцовыя органы ўлады. Мясцовым Советам дэпутатаў працоўных у нашай краіне належыць буйная, палітычная роля. Наша задача — узорна правесці выбары, забяспечыць удзел кожнага працоўнага ў галасаванні, выбраць у Советы людзей здольных па-большэвіцку кіраваць гаспадарчым і культурным жыццём гарадоў, раёнаў і вёсак вобласці.

Святкаванне 20-годдзя Совецкай Арменіі

Адкрыццё помніка В. І. Леніну ў Ерэване

ЕРЭВАН, 24 лістапада. (ТАСС). У сталіцы Армянскай ССР, ў гарадах і сёлах рэспублікі сення ўсенароднае лікаванне. Працоўныя святкуюць 20-годдзе ўстанаўлення совецкай улады ў Арменіі. Добра ўпрыгожана плошча Леніна. Супроць Дома ўрада ўстаноўлен велізарны плакат:

— Палкае прывітанне вялікаму Сталіну ад армянскага народа.

На фасадзе Дома культуры — транспарант: „Няхай жыве слаўнае 20-годдзе ўстанаўлення совецкай улады ў Арменіі!". Паўсюды — партрэты Леніна, Сталіна, кіраўнікоў партыі і ўрада.

Трыбуны для госцей перапоўнены. На плошчы выстраіліся калоны ўдзельнікаў святочнай дэманстрацыі. Сакратар ЦК КП(б) Арменіі тав. Аруцінаў, старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета Армянскай ССР тав. Папян, старшыня Соўнаркома Армянскай ССР тав. Піруззян і другія падыходзяць да збудаванага на плошчы велічнага помніка Леніну. Урачысты мітынг адкрывае тав. Піруззян. З прамовай выступае таварыш Карапецян—сакратар ЦК КП(б) Арменіі. Ён гаворыць аб выдатных перамогах, дасягнутых працоўнымі Армянскай ССР за 20 год.

—Дваццатую гадавіну ўстанаўлення совецкай улады ў Арменіі армянскі народ адзначае адкрыццём помніка вялікаму геню чалавецтва Уладзіміру Ільічу Леніну. Тут, у сталіцы адроджанай Арменіі, ад гэтага часу будзе узвышацца помнік вялікаму Леніну.

Грыміць многагалоснае „ура". З помніка павольна спаўзае пакрывала. Велічная фігура Леніна адкрываецца позіркам працоўных Ерэвана. Доўга уся плошча аглашаецца захапляючымі авацыямі. Дзесяткі тысяч людзей з уздымам спяваюць „Інтэрнацыянал".

У скверы імені Кірава адбылося адкрыццё абеліска ў чэсць гераічнай Чырвонай Арміі, прыйшоўшай на дапамогу армянскаму народу, паўстаўшаму ў лістападзе 1920 года супроць ненавіснага ярма буржуазіі і яе прэзрэнных лакеяў—дашнакаў.

У святочнай дэманстрацыі удзельнічала больш 150 тысяч чалавек. Гэта была магутная дэманстрацыя маральна-палітычнага адзінства, бязмежнай любві і адданасці працоўных Арменіі комуністычнай партыі большэвікоў і правадыру народаў таварышу Сталіну.

Сесія балгарскага па[illegible]

У Балгарыі працягваецца сесія парламента (Народнага сабрання), якая адкрылася 28 [illegible] гэтага года. Большас[illegible] [illegible] першым [illegible] [illegible]

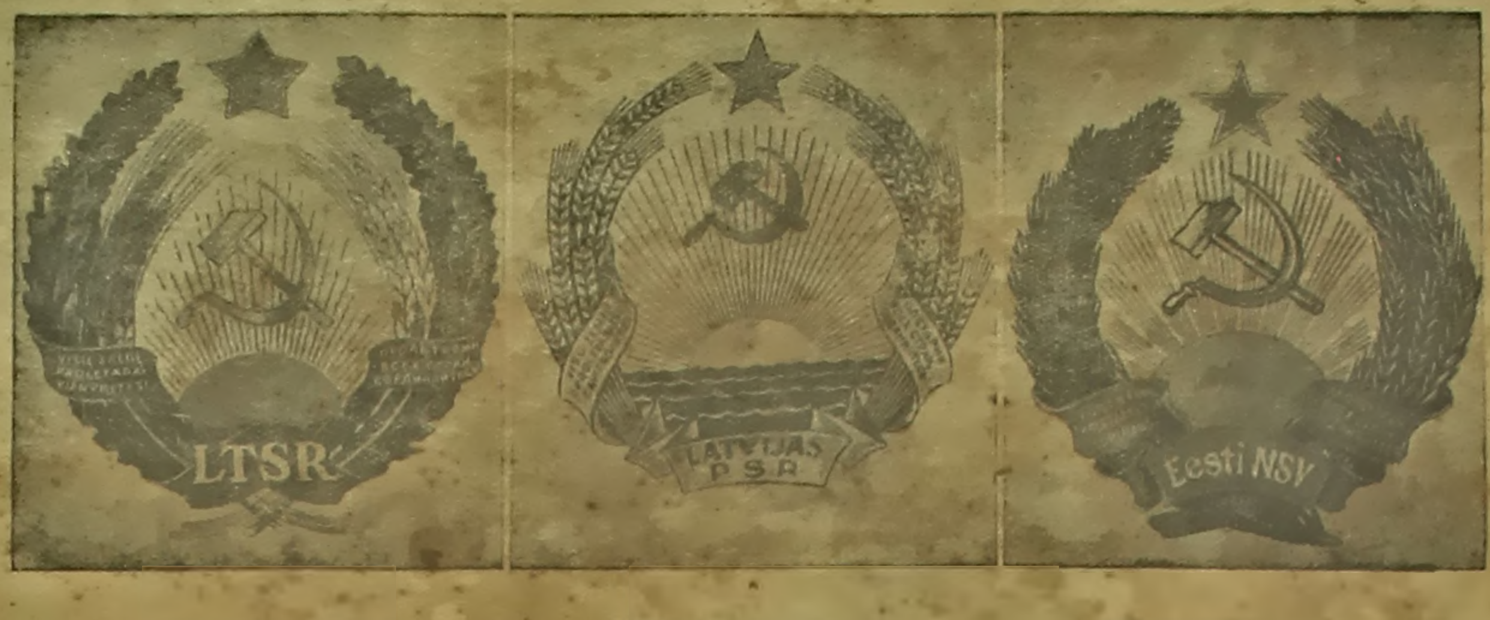

Дзяржаўны герб Літоўскай ССР | Дзяржаўны герб Латвійскай ССР | Дзяржаўны герб Эстонскай ССР

Сустрэча кандыдата ў дэпутаты абласнога Совета тав. Шах[ме]тава са сваімі выбаршчыкамі

Клуб чыгуначнікаў гарадс[кога] пасёлка Тамашоўка перапо[ўнен] выбаршчыкамі. Сюды прыйш[лі] ўбеленыя сівізнай старыкі і ста[рухі], жыццярадасная моладзь. Ва ўсіх прыўзняты святочны настрой. Выбаршчыкі прыйшлі сустрэцца з сваім кандыдатам у [дэ]путаты абласнога Совета, сак[ратаром] Дамачэўскага райкома [па]ртыі ордэнаносцам тав. Шахметавым.

Пасля кароткай уступнай прамовы старшыні акруговай выбарчай камісіі слова прадастаўляецца кандыдату ў дэпутаты.

Апраўдаю давер'е на[ро]да

(з прамовы кандыдата ў дэпутат[ы аб]ласнога Совета тав. Шах[метава])

Выбарчая кампанія, якая з[[illegible]] раз праходзіць у вызваленых ра[ёнах] нашай ордэнаноснай рэспублікі, выклікала вялікі ўздым актыўнасць шырокіх праца[ўнікоў] мас. Выбары ў мясцовыя Со[веты] завяршаць перабудову мясцовых органаў улады па Сталінскай Канстытуцыі.

Мне рабочыя калектывы чыгункі, шпалапрапітачнага завода аказалі вялікі гонар, вылучыўшы кандыдатам у дэпутаты абласнога Совета. Я ад усёй душы дзякую за аказанае давер'е.

Каротка аб сабе. Нарадзіўся я ў 1901 годзе. Бацька мой і дзед служылі батракамі ў памешчыка. Да рэволюцыі працаваў я ў гэтага крывасмока. З прыходам совецкай улады ў гэтым маентку была арганізавана совецкая гаспадарка, у якой і зараз працуе мой бацька.

18-гадовым юнаком я добраахвотна іду на фронт абараняць любімую радзіму ад імперыялістычных драпежнікаў. Дэмабілізаваўся з арміі ў 1923 годзе.

Пасля дэмабілізацыі паступіў на работу на Віцебскі металаапрацоўчы завод „Чырвоны металіст". На [illegible] і працаваў ля станка, [illegible] [[illegible]э]сна, як належыць [illegible] [[illegible]]чнай партыі, [illegible] [[illegible]]чам [illegible] цы ка[illegible] партыйн[illegible] на [illegible] Адтуль зноў [illegible] тыйную раб[оту illegible] прыезду ў [illegible] сакратаром [illegible] КП(б)Б.

За ліквідацыю [illegible] ніцтва ў сельскай [illegible] большэвіцкую арга[нізацыю illegible] ў калгасах урадам [illegible] гароджан Ордэнам Чырвонага сцягу.

Маю 2 братоў [illegible] РСЧА. За мужнасць [illegible] [illegible]е з белафінамі яны ўзн[agaроджа]ны ўрадам ордэнамі і мед[алямі].

Таварышы! Мяне [вых]авала большэвіцкая партыя, партыя ў членаў якой няма і не можа быць іншых інтарэсаў акрамя інтарэсаў працоўных. У сваёй паўсядзённай рабоце я буду памятаць, што я з'яўляюся народным слугой і буду працаваць над памнажэннем поспехаў нашай радзімы.

Ён будзе верным слугой

(З прамовы дырэктара польскай школы тав. Вайнберг)

Сёння ў нас вялікая ўрачыстасць. Мы сустракаемся з нашым кандыдатам у дэпутаты Брэсцкага абласнога Совета. З радасцю за сваю соцыялістычную радзіму кожны з нас слухаў скромны расказ тав. Шахметава аб яго жыццёвым шляху. Ён удзельнічаў у баях за радзіму ў бурныя годы грамадзянскай вайны, каб адстаяць заваевы вялікага Кастрычніка. Ён усё сваё жыццё змагаецца за справу народа, любіць народ, будзе ахоўваць яго інтарэсы надалей.

На прыкладах нашага гарадскога пасёлка, на прыкладах з жыцця дзесяткаў вёсак мы бачым, якія гіганцкія змены адбываюцца на вызваленай зямлі.

У нас, у Тамашоўцы, за год совецкай улады адкрыта тры школы: польская, руская і яўрэйская. Дзеці працоўных маюць магчымасць навучацца на роднай мове. Дзесяткі былых беспрацоўных атрымалі работу. Няма ўжо той нацыянальнай варожасці, якая была раней паміж працоўнымі. І ў гэтым вялікая заслуга тав. Шахметава — сакратара Дамачэўскага райкома партыі.

Ад імені працоўнай інтэлігенцыі дазвольце заверыць, што мы 15 снежня ўсе, як адзін, прыдзем на выбарчыя ўчасткі і будзем галасаваць за кандыдата ў дэпутаты абласнога Совета тав. Шахметава, гэтым самым будзем галасаваць за партыю Леніна-Сталіна, за працвітанне нашай прыгожай радзімы.

Чулы таварыш

(З прамовы чыгуначніка ст. Владава тав. Грышчанка)

Упершыню вызвалены народ свабодна прымае ўдзел у выбарчай кампаніі. Толькі лепшых з лепшых людзей, да канца адданых сваёй радзіме, барацьбітоў за народнае шчасце мы пасылаем у нашы мясцовыя органы ўлады.

Ці чуваць было раней, каб сын батрака, сам батрак і рабочы быў вылучан у органы кіраўніцтва ўлады. Гэтага не было і не магло быць раней.

Кожны з нас выбаршчыкаў добра знаём са сваім кандыдатам. [[illegible]] ў паўсядзённай рабоце вельмі [[illegible]] сустракаемся з тав. Шахме[тав]ым і бачым у ім чулага таварыша, добрага [illegible] [ад]ыйнага кіраў[ніка illegible] Дамачэ[illegible], у якім тав. [illegible] [сакр]атаром рай[illegible] [illegible]давым ў [illegible] усіх гас[illegible] [illegible] кампаній. [illegible] [раб]очых і служачых [illegible] [зак]лікаю вас, таварышы, 15 снежня за кандыда[та] [illegible]скага блока комуністаў і [беспарт]ыйных тав. Шахметава.

Сапраўды народны кандыдат

(З прамовы дырэктара лесапільнага завода тав. Саўчука)

Сёння тут, на гэтай сустрэчы са сваім кандыдатам у дэпутаты абласнога Совета, мы яшчэ раз пераконваемся ў дэмакратычнасці совецкіх выбараў. Пры выбарах у польскі сейм многія кандыдаты называлі сябе „рольнікамі", гэта значыць земляпашцамі. Але што-ж гэта былі за земляпашцы? — уладары дзесяткаў тысяч гектар зямлі, на якіх працавалі тысячы сялян. Зразумела, што такі дэпутат клапаціўся толькі аб прадстаўніках свайго класа — памешчыках і капіталістах.

Пры совецкай уладзе ля руля кіраўніцтва дзяржавай стаяць самі працоўныя. І толькі лепшых прадстаўнікоў рабочых, сялян і інтэлігенцыі народ пасылае ў нашы советы.

Тав. Шахметаў за 39 год свайго жыцця прайшоў вялікую школу. Ён працаваў у памешчыка, быў на фронце, работаў ля станка. Партыя вырасціла з тав. Шахметава выдатнага партыйнага і гаспадарчага кіраўніка. Гэта такі чалавек, які добра ведае жыццё, ведае нашы патрэбы. Іменна ён з'яўляецца сапраўды народным кандыдатам, за якога рабочыя лесазавода аднадушна аддадуць свае галасы ў дзень выбараў.

Дастойныя народнага давер'я

У Гарад[illegible] [сельс]овет, Пружанскага [раёна, на пе]рэдвыбарчых сходах с[illegible] [вылучан]а 26 кандыдатаў [illegible]. Гэта лепшыя прадстаў[нікі illegible] народа; людзі на справе даказаўшыя сваю адданасць комуністычнай партыі і совецкай уладзе.

У весцы Пашкова сяляне вылучылі кандыдатам у дэпутаты [сель]скага Совета Міхаіла Якаў[левіча Бабу]ха. Ён з 10 год пас[[illegible]]аць да кулакоў і асадніkaў, каб зарабіць сабе кавалак хлеба.

Бабуха бачыў раскошнае жыццё кулакоў, асаднікаў і памешчыкаў, а сам перажываў голад і галечу. І гэта выклікала ў яго нянавісць да эксплаататараў.

За ўдзел у падпольнай рэволюцыйнай рабоце Міхаіл Якаўлевіч Бабуха восем разоў арыштоўваўся і лепшыя свае маладыя годы правёў у турме. Калі прыйшла Чырвоная Армія, Бабуха прыняў актыўны ўдзел у арганізацыі народнай міліцыі і стварэнні сялянскіх камітэтаў. Ён арганізаваў сваіх аднавяскоўцаў на вылаўліванне белапольскіх афіцэраў.

Зараз Бабуха працуе сакратаром Гараднянскага сельсовета. Ён чула адносіцца да сялян, часна і акуратна выконвае свае абавязкі.

Кандыдатам у дэпутаты сельсовета сяляне гэтай вёскі вылучылі таксама былую батрачку, актывістку Агафію Падашук.

Міхаіл Сыч.

На Грабарскім выбарчым участку

На Грабарскім выбарчым участку (Сямяціцкі раён) падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных у поўным разгары. Акруговыя камісіі закончылі рэгістрацыю кандыдатаў у дэпутаты сельскага Совета. Ад сялян вёскі Грабаркі кандыдатам у дэпутаты Мантчонскага сельсовета зарэгістраван селянін Іосіф Аляксандравіч Гуменяк, вёскі Шумілаўкі—Аляксандр Захаравіч Грабоўскі, вёскі Вакулава — Фама Янчук, вёскі Баратынец Польскі — Генрых Паўлоўскі.

На выбарчым участку працуе 12 гурткоў па вывучэнню Палажэння аб выбарах у мясцовыя Советы, якімі ахоплена ўсё насельніцтва ўчастка. Агітатары шырока разгарнулі агітацыю за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных. Добра працуюць агітатары Іван Гладыш, Вяроўкін, Сямён Якімюк і другія. Яны на канкрэтных прыкладах расказваюць выбаршчыкам аб пройдзеным шляху кандыдатаў, заклікаюць [іх] аддаць свае галасы за дастойных сыноў вызваленага народа.

Зар[аз illegible] [illegible] абстал[illegible] будзе [illegible] мяшк[illegible] мі, [illegible] правадыра [illegible] партыі і ўрада.

Г. Ко[illegible]ыч.

Выбарчая кампанія ў сталіцы Карэла-Фінскай ССР

[illegible]

(ТАСС).

Дапрызыўнікі за вучобай

[illegible]

Два разы ў тыдзень з дапрызыўнікамі праводзяцца заняткі па супроцьпаветранай і санітарнай абароне. У раёне рыхтуюцца 50 значкістаў ГПА, 90 значкістаў ГСА і 98—ППХА.

Многія настаўнікі добрасумленна адносяцца да сваёй работы. Прыкладам можа служыць комсамолка-настаўніца Секунцына Н. Ю. У яе групе значная колькасць прызыўнікаў — Савінскі, Дамідовіч, Мацісевіч і другія маюць адзнакі „выдатна". Навучаючыяся у яе групе ў асноўным засвоілі рускай мовай.

У рабоце вячэрніх школ раёна ёсць рад і істотных недахопаў. У Пяскоўскім сельсовеце ў школу запісалася 60 чалавек, а наведвае яе толькі 6. Старшыня сельсовета не прымае мер да паляпшэння работы школы.

Нельга не адзначыць і такі недахоп. Часць вячэрніх школ слаба забяспечваецца сшыткамі і другімі школьнымі прыладамі. Школам мала ўдзяляе ўвагі раённы аддзел народнай асветы.

Яшчэ недастаткова праводзіцца палітычна-масавая работа. Мала ўдзяляе ўвагі ваеннаму абучэнню [за]пасных байцоў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і раённы Совет Асоавіяхіма. У Самойлавіцкім сельсовеце арганізавана тры гурткі, ні адзін з іх не работае.

І. Бабк[оў].

266

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

На справаздачна-выбарчым сходзе Н-скай часці

Як толькі была атрымана дырэктыва, сакратар партбюро тав. Бабкоў энергічна ўзяўся за падрыхтоўку справаздачна-выбарчага схода.

Члены партбюро пайшлі ў падраздзяленне. Яны дасканала знаёміліся з пастаноўкай партыйнай работы, на месцы аказвалі дапамогу нізавым партыйным арганізацыям і асобным комуністам.

У многіх падраздзяленнях вышлі насценныя газеты, прысвечаныя справаздачна-выбарчаму сходу. Комуністы расказвалі аб поспехах і недахопах ў рабоце.

Тав. Бабкоў старанна працаваў над складаннем тэзісаў даклада. У гэтай рабоце яму аказаў дапамогу прадстаўнік аддзела палітычнай прапаганды.

Каб зрабіць справаздачу больш нагляднай было загатоўлена некалькі дыяграм. Адна з іх паказвала рост партарганізацыі за справаздачны перыяд, другая паказвала вынікі інспектарскай праверкі палітзанятак і агульны бал комуністаў.

18 лістапада пасля таго, як быў закончан вучэбны дзень, адкрыўся партыйны сход. Пасля выбару прэзідыума і зацвярджэння парадку дня старшыня схода тав. Куценка прадаставіў слова сакратару партбюро тав. Бабкову.

— Праграмай работы для партарганізацыі ў гэтым годзе, — гаворыць тав. Бабкоў, — былі рашэнні XVIII партыйнага з'езда, загад Народнага Камісара Абароны таварыша Цімашэнка і дырэктывы Галоўнага ўпраўлення палітычнай прапаганды Чырвонай Арміі. Кіруючыся гэтымі дакументамі, наша партарганізацыя дабілася вялікіх поспехаў у рабоце. Яна з'яўляецца апорай камандзіра і яе роля ў перабудове баявой вучобы, правадзімай у адпаведнасці з патрабаваннямі Наркома Абароны расце з кожным днём.

Комуністы партарганізацыі асабістым прыкладам паказваюць, як трэба авалодваць ваенным майстэрствам. Вазьміце — таварыша Элькінда, парторга нізавой партарганізацыі. Гэта перадавы чалавек у падраздзяленні. Складанай баявой тэхнікай ён валодае так, як належыць комуністу.

Такіх у партарганізацыі большасць. Падзеннай работай яны мацуюць баявую гатоўнасць падраздзялення, служачы апорай камандзіру адзінаначальніку.

Добра працуе намеснік палітрука Аўчарэнка. Сам выдатнік вучобы, баявы камандзір, ён мацуе аўтарытэт камандзіра падраздзялення, дапамагае яму выхоўваць байцоў у духу адданасці радзіме, партыі і ўраду.

Комуністы — носьбіты новага. Комуніст Няўстроеў загадам камандзіра часці занесен на дошку гонару. Увесь яго ўзвод занесен на дошку гонару. На выпускных экзаменах ніхто з курсантаў узвода Няўстроева не атрымаў дрэннай адзнакі. Па веданню тэхнікі ўзвод атрымаў выдатную адзнаку.

Тав. Бабкоў расказвае аб тым, як партбюро змагалася за авангардную ролю комуністаў у вучобе.

— Калі раней на пасяджэннях бюро і партсходах мы гаварылі наогул аб баявой падрыхтоўцы, то зараз мы ўзяліся за канкрэтныя пытанні работы кожнага комуніста.

Аднак у гэтым напрамку зроблены толькі першыя крокі. Ёсць яшчэ комуністы, якія не адчуваюць партыйнай адказнасці.

У партарганізацыі не створана яшчэ абстаноўка, пры якой выключалася-б магчымасць фактаў недысцыплінаванасці комуністаў, а такую абстаноўку трэба стварыць.

Галоўная ўвага ў дакладзе сакратара партбюро была звернута пытанням баявой падрыхтоўкі; умацаванню адзінаначалля, становішчу выхаваўчай работы.

— Мы, — падкрэслівае тав. Бабкоў, — стаім на правільным шляху, трэба цвёрда ісці па гэтаму шляху, не заспакойваючыся на дасягнутых поспехах.

Для выступлення ў спрэчках запісалася палова комуністаў. Выступіць удалося амаль адной траці састава партарганізацыі. Выступаючы т.т. Мацюкоў, Абдулаеў, Федарчэнка, Куценка застанаўліваліся на важнейшых пытаннях работы партыйнай арганізацыі і далейшых задачах па выхаванню байцоў і камандзіраў, па ўмацаванню баявой гатоўнасці часці. Заклікалі ўмацоўваць воінскую дысцыпліну і ўдзяляць больш увагі маладым комуністам.

Таварышы Герцэнштэйн, Элькінд, Корчыкаў і другія рэзка крытыкавалі недахопы ў рабоце партбюро і ўнеслі нямала каштоўных прапаноў.

Работу партыйнага бюро сход прызнаў здавальняючай.

Тайным галасаваннем у састаў новага партбюро абраны лепшыя комуністы т.т. Бабкоў, Абдулаеў, Мацюкоў, Сімонаў, Элькінд, Нікалаеў і Паўлюк. Адказным сакратаром абран тав. Бабкоў, яго намеснікамі т.т. Паўлюк і Нікалаеў.

Пасля выбараў делегатаў на партыйную канферэнцыю сход закончыў сваю работу.

С. Алёшын.

Зах. АВА.

На выбарчы ўчастак № 4 г. Брэста штодзённа прыходзяць выбаршчыкі для праверкі правільнасці занясення іх у спісы, атрымліваюць растлумачэнні па пытаннях прадстаячых выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.
На здымку: выбаршчык С. І. Сідар гутарыць з дзяжурным участка М. Ф. Задора.

Фота В. Лупейка. *Фотахроніка Белта.*

Сельскія агітатары

На тэрыторыі Акцябрскага сельсовета, Антопальскага раёна, створаны два выбарчых участкі, на якіх шырока разгарнулася агітацыйна-масавая работа па растлумачэнню выбаршчыкам Сталінскай Канстытуцыі і выбарчага закона. Заслугоўвае пахвалы работа агітатараў Кустовіцкага выбарчага ўчастка № 9.

Гэты ўчастак разбіт на 13 выбарчых акруг па выбарах дэпутатаў у сельскі Совет. Да кожнай акругі прымацаваны тры агітатары. Гэта—лепшыя сельскія актывісты, ініцыятыўныя таварышы. Яны з вялікім запалам і натхненнем растлумачваюць выбаршчыкам парадак галасавання, агітуюць за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

Заслужана лепшым агітатарам на ўчастку лічыцца мясцовы селянін з вёскі Кустовічы Сцяпан Земніцкі, які адначасова з'яўляецца і намеснікам старшыні ўчастковай выбарчай камісіі.

Сцяпан Земніцкі ўжо правёў 6 занятак па вывучэнню Палажэння аб выбарах. Заняткі наведвае 35 слухачоў. Агітатар проста, зразумела і захапляюча расказвае выбаршчыкам аб выбарчай сістэме, парадку галасавання і Сталінскай Канстытуцыі. Ён на мясцовых фактах з жыцця сялян вёскі пераканаўча растлумачвае насельніцтву розніцу паміж выбарамі ў Совецкім Саюзе і капіталістычных краінах.

Добра арганізавалі агітацыйна-масавую работу сярод выбаршчыкаў і агітатары Фёдар Галадзюк—селянін з вёскі Кустовічы, і настаўнік Варатынскай школы—Гудовіч. Іх гутаркі з выбаршчыкамі зацягваюцца надоўга і праходзяць жыва і цікава.

Агітатары не абмяжоўваюцца толькі правядзеннем гутарак. Яны прымаюць актыўны ўдзел і ў іншых работах, звязаных з падрыхтоўкай да выбараў, праяўляючы пры гэтым сваю ўласную ініцыятыву. На ўчастку зараз разгарнулася работа па праверцы спісаў выбаршчыкаў. Ініцыятарамі гэтага мерапрыемства з'явіліся агітатары.

Кожны агітатар падрабязна знаёміцца з выбаршчыкамі сваёй акругі, дасканала і ўважліва правярае правільнасць запісаў выбаршчыкаў у спісах. За некалькі дзён агітатары выявілі 23 выбаршчыкаў, якія не былі запісаны ў спісы.

Дрэнна толькі тое, што агітатары не забяспечаны біяграфічнымі даведкамі кандыдатаў у дэпутаты абласнога і раённага Советаў. Адсутнасць даных аб кандыдатах стварае цяжкасці ў іх вялікай і важнай рабоце па разгортванню агітацыі за кандыдатаў сталінскага блока комуністаў і беспартыйных.

М. Шур.

НАШЫ КАНДЫДАТЫ

Сяляне вёскі Гічыцы, Ягле віцкага сельсовета, на прадвыбарчым сходзе вылучылі кандыдатам у дэпутаты Косаўскага раённага Совета дэпутатаў працоўных Нікалая Аляксандравіча Салейнікава. Гэты — чалавек — батрак з дзіцячых год, чэсны і прамы.

Пры ўладзе польскіх памешчыкаў і капіталістаў Нікалай Аляксандравіч з вялікімі цяжкасцямі паступіў працаваць на Івацэвіцкі лесапільны завод. Там ён пазнаў гнёт капіталістычнай эксплаатацыі. У маладога рабочага накіпае злосць і нянавісць да прыгнятальнікаў. Салейнікаў прымае актыўны ўдзел у рэвалюцыйнай падпольнай рабоце.

Хутка маладога рабочага звальняюць з завода. Ён застаецца асуджаны на голад і галечу. Паліцыя за падпольную рэвалюцыйную дзейнасць праследуе тав. Салейнікава. Неаднаразова яго арыштоўвалі і бязлітасна катавалі.

Зараз Нікалай Аляксандравіч Салейнікаў працуе дырэктарам Івацэвіцкай электрастанцыі. Ён добра спраўляецца з сваёй работай і карыстаецца вялікім аўтарытэтам у насельніцтва.

Нікалай Аляксандравіч Салейнікаў — дастойны кандыдат у раённы Совет.

* *
*

Многа перанёс гора і здзекаў селянін Каляда пры ўладзе польскіх памешчыкаў і капіталістаў. За актыўны ўдзел у падпольнай рэвалюцыйнай рабоце ён быў арыштаван і пасаджан у турму.

З устанаўленнем совецкай улады Каляда стаў працаваць старшынёй Сяньковіцкага сельсовета, Косаўскага раёна. Гэты сельсовет з'яўляецца перадавым па выкананню абавязацельстваў перад дзяржавай. За датэрміновае выкананне фінплана сельсовету ўручан чырвоны пераходны сцяг.

Старшыня сельсовета тав. Каляда клапоціцца аб задавальненні ўзрослых культурных патрабаванняў працоўнага насельніцтва. У сельсовеце пабудаван добры клуб, дзе сяляне маюць магчымасць культурна і разумна адпачыць, пачытаць свежыя газеты, шырока разгортваць мастацкую самадзейнасць.

Сяляне вёскі Сяньковічы аднадушна вылучылі тав. Каляду кандыдатам у дэпутаты Косаўскага раённага Совета.

Агітатар **А. Гмыр.**

За цвёрдую воінскую дысцыпліну

(З выступлення тав. Кучэнка)

Змагацца за выкананне загадаў Народнага Камісара абароны аб [illegible] воінскай дысцыпліны [illegible] задача партарганізацыі [illegible] такуль-што [illegible] справіліся.

[illegible] ізацыя пра[illegible] да суровай [illegible] комуністаў [illegible] воінскую [illegible] з гэтым [illegible] выхаваўчую [illegible] цвярджваць [illegible] дысцыпліны.

[illegible], што партарганізацыя [illegible] меры да [illegible] толькі тады, [illegible] дысцыпліну. Гэтым тлумачыцца парушэнне дысцыпліны комуністамі Савіным, Кургузавым і другімі.

Мацаваць дысцыпліну трэба штодзённа. Прапагандысцкая і выхаваўчая работа павінна весці[illegible] беспераппынна.

Чым больш комуністы работаюць, тым вышэй поспехі ў баявой вучобе. [illegible] падраздзялення [illegible] і баявая падрыхтоўка [illegible] узроўні. Але вось у [illegible] ва многія комуністы [illegible] баявой вучобе там буйна[illegible]

Трэба дабіцца таго, [illegible] комуністы партарганізацыі [illegible] валі толькі выдатна.

[illegible] баявую гатоўнасць часці

([illegible] выступлення тав. Федарчэнка)

[illegible] вялікая, але [illegible] заспакойвацца [illegible] ачываць на [illegible]

[illegible] ацыя далёка [illegible] магчымасцей [illegible] распаладзілася таго, [illegible] большасць, усе — былі-б у авангардзе вучобы першымі ў перабудове гэтай вучобы.

Увага комуністаў адбіваецца яшчэ не ва ўсіх галінах баявой падрыхтоўкі часці. У часці лейтэнанта Немкова добра абстаіць справа з вывучэннем баявой тэхнікі, а вось агнявая падрыхтоўка тут далёка неўдасканалена. Парторг тав. Ерохін і партарганізацыя мала работала ў гэтым напрамку. Комуністы абавязаны аказаць камандзіру дапамогу ў тым, каб у бліжэйшы час выправіць становішча з агнявой падрыхтоўкай.

Многа яшчэ трэба зрабіць і ў галіне ўмацавання совецкай воінскай дысцыпліны. Трэба ліквідаваць поўнасцю факты парушэння дысцыпліны. Задача партарганізацыі яшчэ шырэй разгарнуць выхаваўчую работу, дабіцца прыкладнасці комуністаў у дысцыпліне.

Мы атрымалі маладое папаўненне. З першых-жа дзён трэба ўвесці іх ў курс армейскага жыцця. Няхай комуністы будуць першымі ў гэтым: асабістым прыкладам, патрабавальнасцю, выхаваўчай работай яны павінны дабіцца таго, каб у кароткі тэрмін падрыхтаваць з маладых байцоў стойкіх абаронцаў радзімы.

[illegible] партбюро Н-скай часці Зах. АВА [illegible] (справа) гутарыць з ко[illegible] В. Чумаковым, Е. К. Канюховым [illegible] Парашывым аб вывучэнні [illegible] курса гісторыі ВКП(б)".
Фот[illegible] Белта.

[illegible]ш увагі маладым комуністам

(З выступлення тав. Абдулаева)

Комуністы часці—вялікая сіла. Яны карыстаюцца заслужаным аўтарытэтам. Партыйная арганізацыя расце за лік лепшых, перадавых людзей часці.

Аднак партыйнае бюро і асабіста тав. Бабкоў недастаткова працавалі з маладымі комуністамі. Мала займаліся іх ідэйна-палітычным ростам.

Кандыдат тав. Корчыкаў слаба расце, не вывучае „Кароткага курса гісторыі ВКП(б)". Партыйнае бюро нічога не зрабіла для таго, каб аказаць яму належную дапамогу.

Маладыя комуністы маюць патрэбу ў дапамозе. Новаму саставу партыйнага бюро трэба ўлічыць гэта і штодзённа працаваць з маладымі комуністамі.

Кроўная справа партыйнай арганізацыі

(З выступлення тав. Мацюнова)

Выхаваўчая работа Чырвонай Арміі накіравана на ўмацаванне боегатоўнасці падраздзялення. Ці скарыстоўваем мы ўсе формы выхаваўчай работы? Далёка не!

Узяць, к прыкладу, партыйныя даручэнні. У некаторых нізавых партарганізацыях да дачы партыйных даручэнняў падыходзяць непрадумана.

Парторг тав. Ерохін даў комуністу Корху даручэнне — разносіць газеты. Вядомая справа, такое даручэнне нічога не дае комуністу і невыпадкова тав. Корх адстае ў сваім росце. А адсталасць комуніста — гэта вялікае зло.

Слабасцю выхаваўчай работы тлумачыцца і наяўнасць дысцыплінарных праступкаў. Комсамолец Русакоў дрэнна выконвае свае абавязкі на пасту, таму што ніхто з кіруючых партыйных і комсамольскіх работнікаў ім не займаўся.

Выхаваўчую работу трэба рашуча палепшыць.

Патрэбна камаганне і настойлівасць

Складаныя і спецыфічныя ўмовы работы ў заходніх абласцях. Працоўныя гэтых раёнаў павінны за максімальна кароткі тэрмін прайсці шлях, пройдзены народамі Совецкага Саюза за 23 годы існавання совецкай улады. У гэтых умовах выключную ролю адыгрывае ідэйная ўзброенасць нашых кадраў, глыбокае вывучэнне імі гісторыі большэвіцкай партыі, асабліва за перыяд пасля Кастрычніка.

Комуністы, совецкая інтэлігенцыя Ружанскага раёна дабіліся некаторых поспехаў у справе вывучэння гісторыі ВКП(б). 13 комуністаў закончылі вывучэнне „Кароткага курса гісторыі ВКП(б)". Большая частка гэтых таварышоў прадаўжае работаць над творамі Маркса, Энгельса, Леніна і Сталіна. Так, тав. Дрыноўскі зараз вывучае работу Энгельса „Людвіг Фейербах". Тав. Курман працуе над творам Леніна „Дзве тактыкі социял-дэмакратыі ў буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі". Аднак асобныя з гэтых таварышоў спынілі сістэматычную тэарэтычную вучобу.

Сур'ёзна вывучаюць гісторыю партыі загадчык ваенным аддзелам райкома КП(б)Б тав. Хрэноў, урач тав. Марголіс і рад іншых таварышоў з мясцовай інтэлігенцыі. Самастойна вывучаюць гісторыю ВКП(б) большасць настаўнікаў раёна. Часта праводзяць таварыскія субяседванні па гісторыі партыі настаўнікі школ Лысkaўскага і Калазубаўскага сельсоветаў. Аднак трэба прызнаць, што аддзел прапаганды і агітацыі РК КП(б)Б да гэтага часу зусім мала дапамагаў настаўнікам у іх палітычнай [illegible]адукацыі.

У парадку [illegible]дапамогі вывучаючым гісторы[illegible]эвіцкай партыі ў раёне п[illegible] 2[illegible] лекцый, на іх прысутні[illegible]ала звыш 5 тысяч чалавек. Былі наладжаны тры платных лекцыі—адну з іх чытаў лектар ЦК КП(б)Б тав. Ажгірэй, а дзве—мясцовыя работнікі. Практыка правядзення гэтых лекцый паказвае вялікую зацікаўленасць партыйных кадраў, асабліва інтэлігенцыі [illegible] добра [illegible] лекцый. Недахопам нашай работы ў гэтай галіне з'яўляецца тое, што нам не ўдалося да гэтага часу арганізаваць чытанне лекцый і дакладаў на польскай і яўрэйскай мовах. Зараз мы падабралі некаторых таварышоў для гэтай мэты.

Па просьбе рабочых райпромкамбіната і скуранной арцелі створан гурток па вывучэнню гісторыі ВКП(б), у якім займаецца 28 чалавек. Гуртком кіруе загадчык арганізацыйна-інструктарскага аддзела райкома тав. Кліменцьеў.

Практыка работы нашых таварышоў па сваёй палітычнай самаадукацыі пацвярджае, што для таго, каб авалодаць тэорыяй марксізма-ленінізма патрэбна праявіць жаданне, настойлівасць і цвёрдасць характару. На жаль, некаторыя комуністы нашай арганізацыі не валодаюць гэтымі большэвіцкімі якасцямі. Так, таварышы Гарбуноў, Беластоцкі, па іх-жа словах, на працягу вельмі доўгага часу, не могуць пайсці далей першага раздзела „Кароткага курса". Ясна, што гэтыя таварышы па сутнасці зусім не вучацца. Ад іх далёка не ўшлі тт. Грамыка, Якімоўскі, Сакалоўскі і Шэўрук, якія ўсё яшчэ „вывучаюць" другі раздзел.

Трэба прызнаць, што многія первічныя партыйныя арганізацыі яўна нездавальняюча выконваюць рашэнне ЦК ВКП(б) ад 16 жніўня 1939 года „Аб пастаноўцы прапаганды марксізма-ленінізма ў Беларускай ССР, Орлоўскай і Курскай абласцях". Нават тады, калі пытанне аб партыйнай прапагандзе ставіцца на абмеркаванне партыйных сходаў, гэта часта носіць агульны і зусім [illegible]канкрэтны характар. Адсутнічае індывідуальная работа [illegible] членам і кандыда[illegible], кантроль па-сутна[illegible]

Ху[illegible] выпраўляць недахо[illegible] гандзі маркс[illegible] партыйных [illegible]

Інструктар-лётчык Бабруйскага аэраклуба Асоавіяхіма Д. К. Олесарава, узнагароджаная за паспяховую падрыхтоўку лётных кадраў Пачотнай граматай Вярхоўнага Совета БССР.

Фота М. Шкляра. *Фотахроніка Белта.*

Чырвонаармейскія запявалы

У Чырвонай Арміі, як і на любым участку нашай выдатнай радзімы горача любяць выдатную баявую песню. Байцы і камандзіры Чырвонай Арміі, упарта работаючы над удасканаленнем сваіх ваенных ведаў, значнае месца ўдзяляюць развучванню масавых совецкіх песень. З ёй яны падружыліся, як з баявой вінтоўкай, гарматай, кулямётам.

Да нас у часць прыбыла новае выдатнае папаўненне. Маладыя байцы з першага дня з вялікай ахвотай пачалі развучваць песні. Баявой чырвонаармейскай песняй маладыя байцы выражаюць свае пачуцці гарачай адданасці маці-радзіме.

У часы масавай работы і вольны ад заняткаў час чырвонаармейцы арганізавана вывучаюць песні: „Тры танкісты", „Песня Сяргея", з кінофільма „Знішчальнікі", „Марш танкістаў" і новую песню пра баявога наркома Тімашэнка.

Лепшымі чырвонаармейцамі запяваламі [illegible] камандзі[illegible]

Палітзаняткі жон начсастава і супрацоўніц Дарожнага аддзела Рабоча—Сялянскай міліцыі Беларускай чыгункі. Праводзіць заняткі начальнік палітчасці аддзела І. Г. Пятроў.

[illegible]ота А. Шэвіча. *Фотахроніка Белта.*

85 ГОД З ДНЯ СМЕРЦІ АДАМА МІЦКЕВІЧА

Адам Міцкевіч

У хутары Заосее, недалёка ад Навагрудка, аднаго з гарадоў Совецкай Беларусі, 24 снежня 1798 года нарадзіўся вялікі польскі паэт Адам Міцкевіч. У самым Навагрудку правёў ён свае дзіцячыя гады. Тут ён вучыўся ў дамініканскай школе, тут ён услухоўваўся ў народныя песні і казкі, якія на ўсё жыццё засталіся ў яго памяці і знайшлі водгук у яго паэтычнай творчасці. 16-гадовым юнаком Міцкевіч паступіў у Віленскі ўніверсітэт, на філалагічны факультэт. Ва ўніверсітэце прагучалі першыя вершы Міцкевіча, пачуўшы якія прафесар універсітэта Бароўскі ўсклікнуў: „Геній, геній, ён заззяе над нашай краінай!"

Каля двух год Міцкевіч у Коўна выкладаў у гімназіі лацінскую славеснасць. Там ён зачытваўся творамі Шылера, Байрона і Шэкспіра, якія аказалі на яго велізарны ўплыў. Там ён вандраваў па жывапісных ваколіцах, па даліне, якую цяпер ведаюць як „даліну Міцкевіча"; на камені сярод дрэваў захаваліся выразаныя Міцкевічам яго ініцыялы.

У Вільна, куды Міцкевіч вярнуўся з Коўна, вышлі ў 1822 годзе першы, у 1823 годзе другі зборнікі яго твораў. У Вільна ён увашоў у тайныя гурткі польскай моладзі. Абвінавачаны ў канспіратыўнай барацьбе супроць царскага самаўладства, Міцкевіч быў арыштаван у 1823 годзе і заключан у Базільянскі манастыр.

К гэтаму часу Міцкевіч ужо апублікаваў „Балады і рамансы", першыя часткі паэмы „Дзяды", паэмы „Жывіла" і „Гражына". То было сапраўды новае слова ў польскай літаратуры.

Міцкевіч шукаў матывы для сваёй творчасці ў народнай паэзіі, шукаў у гісторыі народа вобразы, якія маглі-б служыць прыкладам для сучаснікаў. Ён намаляваў мужныя і цудоўныя вобразы Жывілы і Гражыны, якія адракліся ад асабістага шчасця для карысці сваёй радзімы. Ён напісаў „Оду да маладосці", стаўшую маніфестам маладога пакалення Польшчы: у гэтай одзе паэт заклікаў дзярзаць у сваіх імкненнях, аб'яднаць намаганні ў барацьбе за свабоду.

Месяцы, праведзеныя ў турэмным заняволенні, умацавалі духоўныя сілы Міцкевіча. У 1824 годзе царскія ўлады прымусілі Міцкевіча пакінуць родныя краі і накіравацца ў Пецярбург.

* * *

Міцкевіч з вялікай зацікаўленасцю аднёсся да ўсяго, што ўбачыў ён у Расіі, імкнуўся вывучыць мову і літаратуру рускага народа. Ужо ў першае кароткае рабыванне ў Пецярбургу ён зблізіўся з перадавымі рускімі людзьмі таго часу, у прыватнасці з дзекабрыстамі — барацьбітамі супроць самаўладства Бестужавым і Рылеевым.

Цеснае зблізжэнне з рускай культурай, з лепшымі прадстаўнікамі рускай літаратуры пачалося, калі ён пераехаў у Маскву. Тут ён пазнаёміўся з Пушкіным, Вяземскім, Баратынскім і інш. Ён прыцягнуў да сябе ўвагу жывасцю свайго характару, шчырым паэтычным жарам, які прыводзіў у захапленне ўсіх, у тым ліку і Пушкіна.

Творы Міцкевіча перакладаліся ў Расіі многімі паэтамі на чале з Пушкіным.

Пасля „Крымскіх санетаў" Адам Міцкевіч напісаў у Расіі адзін з лепшых сваіх твораў „Канрад Валенрод".

У 1829 годзе Міцкевіч выехаў з Расіі за граніцу.

Дружба Міцкевіча з Пушкіным, аснаваная на глыбокай узаемнай павазе, была захавана абодвума і ў гады разлукі. „Яны нядоўга надружыліся, але хутка душы зрадніліся, як дзве аль- [illegible] успамінаў Пушкін

— успамінаў Пушкін. Несумненна, гутаркі Пушкіна і Міцкевіча датыкаліся самых складаных пытанняў не толькі літаратуры, але і палітыкі. Аб гэтым сведчыць хоць-бы некралог Міцкевіча на смерць Пушкіна.

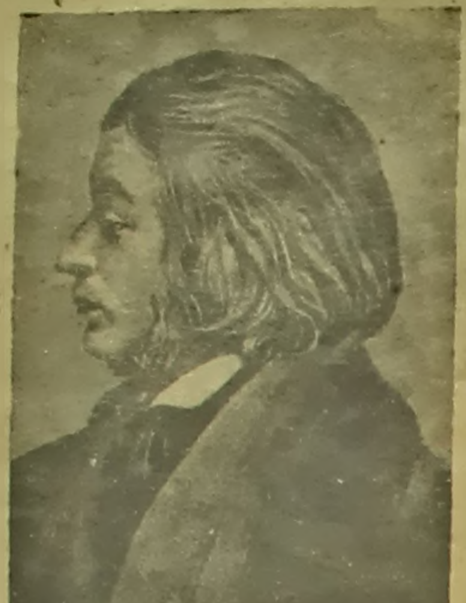

Міцкевіч пабываў у Берліне. Ён наведваў у Веймары Гётэ. Ён вандраваў па Італіі, захапляючыся помнікамі мастацтва.

Вестка аб паўстанні ў Польшчы застала Міцкевіча ў Італіі. Ён не верыў у перамогу паўстаўшых, усю зіму правёў яшчэ ў Рыме, але потым усё-ж накіраваўся да граніц Польшчы. Але калі Міцкевіч у жніўні 1831 года прыехаў у Дрэздэн, паўстанне было ўжо амаль поўнасцю падаўлена.

Да жніўня 1832 года Міцкевіч пражыў у Пазнані і ў Дрэздэне, а затым пераехаў у Парыж. У эміграцыі ён напісаў трэцюю частку „Дзядоў" і „Пана Тадэуша". Гэтыя два творы зрабілі бяссмертным яго імя.

У трэцяй частцы „Дзядоў" увасобіліся творчыя замыслы і ідэйныя лятуценні, якія паэт пясціў на працягу многіх год.

У Міцкевіча былі вялікія літаратурныя замыслы. Ён збіраўся прадоўжыць „Дзяды", мяркуючы, што гэта будзе самым значным яго творам. Ён задумаў другую частку „Пана Тадэуша". Але ажыццявіць гэта Міцкевічу не ўдалося: яго клікала барацьба за вызваленне радзімы.

У 1832—1834 годах ён рэдагаваў газету „Польскі пілігрым" і змяшчаў у ёй палкія артыкулы, у якіх заклікаў да барацьбы супроць „старага парадку", заклікаў заглядваць у „сэрцы і думкі народных мас", да актыўных дзеянняў супроць дэспатычных урадаў Еўропы.

На некалькі год Міцкевіч падпаў пад уплыў містыка Товіянскага, што вельмі цяжка адбілася на яго творчай дзейнасці. Але калі ва Францыі і ўсёй Еўропе ўзнялася рэвалюцыйная бура, Міцкевіч убачыў рэальны шлях барацьбы за свабоду чалавецтва і свайго народа.

У 1848 годзе Міцкевіч паехаў у Італію, каб арганізаваць польскія легіёны да барацьбы за свабоду Італіі і Польшчы. На працягу 1849 года ён рэдагаваў у Парыжы соцыялістычную газету „Трыбуну народаў", на французскай мове. У гарачых артыкулах, прасякнутых сапраўдным тэмпераментам таленавітага публіцыста, ён асуджаў буржуазныя ўрады, палка вітаў працоўныя масы, якія ўзняліся на рэвалюцыйную барацьбу.

У 1855 годзе Міцкевіч паехаў у Канстантынопаль, каб арганізаваць там польскія легіёны супроць царскай Расіі. У Канстантынопалі ён захварэў лютаваўшай там халерай і памёр 26 лістапада 1855 года.

Так абарвалася жыццё вялікага польскага паэта, аб якім Роза Люксембург пісала, што калі-б Польшча ў сваёй літаратуры не магла назваць ні аднаго імені, акрамя гэтага паэта, то і тады яна была-б у праве заняць у сусветнай літаратуры пачэснае месца побач з культурнейшымі нацыямі.

Совецкі народ глыбока ўшаноўвае таленавітага мастака слова, гуманіста і барацьбіта, які пічыра марыў

„... о временах грядущих,
Когда народы, распри позабыв,
В великую семью соединятся"
(Пушкін).

Совецкі народ горды радасным сазнаннем, што сапраўднасць пераўзышла мары паэта: у шматнацыянальным Совецкім Саюзе вялікая сям'я народаў, спаяных непарушнай сталінскай дружбай, будуе шчас[ліва]е [жыццё, якое не] магло [і]на [ў] ваабраж[энні]...

А. Міцкевіч

ВАЯВОДА

Украінская балада

З-пад прысад агарода
Бледны ўбег ваявода
У палац свой са злосцю й трывогай.
Перад спальняю стануў,
У пасцель жонкі глянуў,
Глянуў там — і не ўбачыў нікога.

У дол патупіўшы вочы,
Увесь дрыжыць, штось мармоча,
Вусы тузае, думае дзіка.
Адышоў ад пасцелі,
Жудка зрэнкамі стрэліў,
Казака ту-ж Навума паклікаў.

„Гэй, казача, ты, хаме,
Чаму ў садзе пры браме
Ні сабакі няма, а ні стражы?!
Брань мне торбу барсучу
І янычарку гайдучу,
Цягні стрэльбу-гвінтоўку мне
ўраз-жа!"

Узялі зброю — і ходу!..
Падцякліся к гароду,
Дзе альтана хавалася ў зелні.
На дзярновым сядзенні
Штось бялеецца ў цені:
Там сядзела кабеціна ў белі.

Вочкі ручкай адною,
Закрывала касою,
Грудзі крыла рубком кашуліны.
А другою — памалу
Ад грудзей адпіхала,
Што ў калень яе кленчыў, мужчыну.

Той, прыпаўшы к каленям,
Ёй казаў ў знемажэнні:
— „Дык усё, што было, ўжо далёка!
І тваё ўздыханне,
І тваё прывітанне
Заплаціў ваявода гатоўкай!

„Хоць цябе столькі летак
Я любіў палка гэтак,
І любіць і цярпець буду здаля.
Не любіў ён нікольксі,
Бразнуў золатам толькі,
Ты яму прадалася без жалю.

„Ён штовечара будзе
Песціць белыя грудзі,
З табой цешыцца ў пуху лябяжым.
Твае — мне на загубу
Цалаваць шчочкі, губы
Будзе ён пацалункам уражым.
„Я на коніку верным
Гэтым полем бязмерным
Сюды мкнуся праз холад і слоты,
Каб вітаць ўздыханнем
І ад'ехаць з жаданнем:
Добрай ночкі і доўгай пяшчоты!"

Яна ўсё йшчэ як глуха:
Ён ёй шэпча на вуха
Тыя жальбы, ці новы закляцці,
Аж прымлеўшы, без сілы
Ручкай грудкі адкрыла
І ў яго патанула абняцці.
З казаком ваявода
Прыкуцнулі ля ўхода
І з-за пояса бралі набоі, —
Адкусвалі зубамі,
Прыбівалі шампалямі
Жменю пораху й шроту ўдвое.
„Пане! — тут казак кліча,
Нейкі чорт мною смыча,
Не магу той застрэліць дзяўчыны:
Як свой курак адводзіў,
Я ўздрыгнуў, як на лёдзе,
І сплылі на падпал дзве слязіны".
„Ціха!.. Кінь, хаме, плакаць!
Я навучу цябе плакаць!
На! тут з порахам свежым
мяшочку;
Падсып жыва падпалу,
Ногцем зчысці красала,
Ды ў свой лоб стрэль, ці ў гэтую
жонку.
..Управа... вышэй... цэль
дбайна!..
Жджы, пакуль я не пальну, —
Жаніха зміну перш назаўсёды".
Узвёў казак курак, сцэліў,
Не чакаючы стрэліў,
І ўгадзіў ў самы лоб ваяводы.

Пераклаў [Ян]ка КУПАЛА.

Дом бацькоў паэта А. Міцкевіча ў г. Навагрудку (Баранавіцкая вобласць), у якім да 85-гадовага юбілею з дня яго смерці адкрываецца музей імені А. Міцкевіча.

Фота В. Лупейка. *Фотахроніка Б[елТА].*

Вл. Лідзін

МІЦКЕВІЧ

(Апавяданне)

Дзверы школы былі адчынены, і ўсюды ў пустых класах стаялі лаўкі і дошкі з крэйдавымі запісамі—практыкаваннямі ў польскай мове і арыфметычнымі задачамі. На стале ў настаўніцкай ляжаў раскрыты класны журнал і побач з ім чырвоны кляновы ліст, які заляцеў праз расчыненую фортачку. Па калідорах школы гуляў скразны вецярок, — здавалася, дзверы не не без намеру былі насцеж адчынены: паказаць, што нічога не засталася ні ад польскага народа, ні нават ад яго мовы, на якой вучылі дзяцей...

Да камісара штаба дывізіі Ярашэнка прыйшла равіцой настаўніца мясцовай школы. Гэта была маладзенькая бледная жанчына з сумнымі блакітнымі вачыма і застыўшым выразам пакорнасці лёсу на твары. Усё, як відаць, рушылася разам з польскай дзяржавай, гісторыю якой выкладалі ў школе, і яна набралася смеласці і прыйшла да камісара спытаць, што ёй цяпер рабіць. Яна спынілася ў дзвярах, хутаючыся ў хустку, і сказала гледзячы міма камісара, у акно, за якім схіляліся цяжкія ад пладоў і падпёртыя галінкі яблынь...

— Я прашу прабачэння. Я зусім слаба ведаю рускую мову. Я настаўніца ў пачатковай школе. Можа, таварыш скажа, як мне цяпер быць? Я ведаю толькі польскую мову. На польскай мове вучыць будзе не можна...

І яна глядзела міма камісара як-бы зварачваючыся да свайго, невядомага лёсу, і толькі пальцы яе рукі, церабіўшыя хустку, лёгка дрыжэлі ад хвалявання. Ярашэнка, які сядзеў за дамскім пісьмовым столікам, на якім да самага яго падбародка былі ўжо навалены паперы і папкі, моцна па звычцы пацёр абедзвюмі рукамі коратка астрыжаную галаву;

— Вось цікавая справа. Хто гэта вам, прабачайце мяне, пра польскую мову набрахаў? У нас кожны народ на сваёй мове га[вора]ць, а і польскай мове, думаецца мне, не адна сусветная [кніг]а напісана. Між іншым, добра, [што вы прый]шлі: да вас будзе справа, [таварыш] настаўніца. Мы тут у ва[с ...] памешчыка кой[...] [...] і як раз ду[...] іх у школьную [...]

[...]ў дзяжурнаму па[...] малодшага палітрука [...]

[...]арыш малодшы паліт[рук], — сказаў ён Сямёнаву, — [...]ёмцеся: настаўніца мясц[овай] школы. Што вы адносна [поль]скіх кніг учора мне дакладвалі?

[...] — Тут, таварыш палкавы камісар, ёсць выдатныя польскія кнігі, — сказаў Сямёнаў некалькі ўрачыста, і трэба перадаць іх у надзейныя рукі, каб іх не расцягнулі. Дазволіце далажыць?

— Гаварыце.

Сямёнаў палез у кішэню і дастаў складзеную ў чацвера паперку:

— Вядома, поўнага опісу мы зрабіць не паспелі. Але асноўнае я тут запісаў. Ёсць вельмі рэдкае выданне паэта Яна Каха, оўскага. Ёсць поўны Міцкевіч. Ёсць добрае з ілюстрацыямі выданне Славацкага.

Ён стаў далей пералічваць імёны, задаволены, што ўсе гэтыя кнігі аказаліся ў цэласці:

— Між іншым, таварыш палкавы камісар, рэкамендую прачытаць „Над Нёмнам" Элізы Ожэшка; пра гэтыя самыя месцы, па якіх мы зараз праходзім, напісана.

Ён назваў яшчэ некалькі імён пісьменнікаў, кнігі якіх аказаліся ў сараі. Ярашэнка перарваў яго.

— Ну, наогул зразумела. Так вось, гэтыя кнігі мы хочам перадаць у бібліятэку школы. У вас, вядома, яны будуць у парадку, — сказаў ён затым жанчыне, — ды і дзецям, спадзяюся, гэта ўсё прыгадзіцца. А наконт польскай мовы адно магу вам сказаць: у нас народы, якія пісьменнасці ніколі не мелі, і тыя на сваёй мове ў школе вучацца... а вы мне пра польскую мову гаворыце!

І ён сярдзіта стаў ерашыць свой сівеючы бобрык.

Потым Сямёнаў павёў настаўніцу ў сарай, каб паказаць кінутыя памешчыкам кнігі. Кнігі ляжалі ўжо акуратна складзенымі стопкамі, і асобна, завернутая ў газету, ляжала рэдкая кніга вершаў Каханоўскага.

— Семнаццаты век, — сказаў Сямёнаў любоўна. — Я сам, між іншым, грашу на часці вершаў. Хоць аддаю перавагу прозе.

Жанчына стаяла ў сваёй старэнькай кофтачцы, паверх якой была накінута хустка.

— То-ж — добрае багацце, — сказала яна. — Не чакалі нашы дзеці такога!

[...] сваімі блакітнымі вачамі са здзіўленнем паглядзела на Сямёнава. У сараі побач з кнігамі ляжала конская вупраж і стаяла некалькі мягкіх крэслаў.

— А заняткі ў школе пара пачынаць... чакаць тут няма чаго, — сказаў ён Сямёнаў. — Вядома, брахні аб нас яшчэ многа пачуеце... тут ёсць каму пастарацца аб гэтым!

Ён праважаў настаўніцу да паркана сада і паабяцаў, што кнігі сёння-ж перанясуць у памяшканне школы. Затым ён пайшоў абратна да дому.

Вечарам яго выклікаў да сябе камісар Ярашэнка. Сад за акном быў ужо цёмны, на дамскім століку камісара гарэла белая, з залатой спіраллю падобная на вінчальную, свяча. Ярашэнка сядзеў у крэсле і моцна пацірай галаву.

— Таварыш малодшы палітрук, — сказаў ён [...] ну-ка адмахай які-небудзь верш Міцкевіча... Я калісьці чытаў, але, па совесці забыў...

— Жадаеце з Крымскіх санетаў? — адказаў Сямёнаў нікольк[і] не здзіўлена.

Ён быў супрацоўнікам армейскай газеты і нават аднойчы прачытаў камісару сваё апавяданне.

— Валяй з Крымскіх, — адобрыў той.

Сямёнаў прыслаліўся да сцяны і стаў глядзець на полымя свячы, успамінаючы:

„Так, я достиг давно желанной цели:
У ног моих цветущий край земли,
И моря шум, и реют корабли,
Качаясь в волнах, как в колыбели.
Но снятся мне родимые метели...
О Русь! Леса дремучие твои
Отраднее и слаще сердцу пели,
Чем звонкие Байдара соловьи..."

Ярашэнка выслухаў яго і пакачаў галавой:

— Ох, славутыя, брат, палякі на свеце былі... А гэта, вядома, кяндзы ды асаднікі пусцілі чутку, нібы-та ў польскага народа нават мову адымаюць. Ну, ці не сукіны дзеці, скажы, калі ласка?

І ён прымусіў Сямёнава прачытаць яшчэ вершы. Поўгадзіны пазней ён разам з ім вышаў з дому прагуляцца па саду перад сном. Высока ў небе стаяў сіні Арктур. Усё было ціха, і на вёсцы брахаў сабака, нібы-та нічога не змянілася за гэтыя дні. Толькі сад выспяваў у цішыні багатым пладанашэннем, і яблыкі падалі з глухім стукам, як-бы абвяшчаючы небывалы на гэтай зямлі ўраджай.

Адам Міцкевіч

РЫБКА

З народнай песні

Дзяўчына сцяжынкай роснай
Прабягае лес высокі,
Трэпле вецер яе косы,
Заліваюць слёзы шчокі.
Яна к рэчцы прыбягае,
Горкі сум сюды прыносіць,
Рукі белыя ламае,
Па-над рэчкаю галосіць:
— „Ой, вы, жыхары рачныя,
Мае сёстры — Світязянкі,
Слухайце, як стогне, ные
Сэрца здраджанай каханкі.
Пан мне вельмі палюбіўся,
Узяць за жонку прысягаўся,
Ды з княгіняй ажаніўся,
А над Крысяй насмяяўся.
Хай жыве шчасліва, у згодзе,
Хай пяшчотаў вып'е мора,
Толькі хай сюды не ходзіць
Насміхацца з майго гора.
Што для здраджанай каханкі
Ёсць яшчэ на свеце белым?
Дык прыміце, Світязянкі,
У абдымкі маё цела"...
Так прычытвае жалобна,-
Нікнуць словы жалю ў далях, -
У рэчку скокнула, — і дробна
Паплылі кругі па хвалях
У той час агні мільгалі
Там, дзе панскі дом вялікі.
Госці ў пана танцавалі,
Надрываліся музыкі.
У гэты лямант невымоўны
Далятаі плачу гукі.
І слуга пачуў іх вер[ш],
І падняў дзіця [на] рук[і],
І пайшоў няўпэўн[ым] крокам
Ён туды, дзе гладзь рачная
[Дзе] сплялася над затокай,
[...] плот, лаза густая.
[...]ў ля берага крутога
[Над] ракою нахіліўся,
[С]казаў: — „Суцішь малога,
[Дай] грудзей.. Ах, дзе ты, Крыся?"
[Т]ут [...] верны дружа", —
Голас чуецца дзявочы, —
„Адранцвела я ад сцюжы,
Выядае жвір мне вочы.
Тут я маю сваіх служак.
Паміж хвалямі гуляю,
Ем пясок, каралы, мушак,
А расою запіваю".
Ды слуга не чуе гора,
Яшчэ ніжэй нахіліўся
Да ракі: — „Суцішь малога,
Дай грудзей!.. Ах, дзе ты,
Крыся?"
Стала штосьці ў рэчцы біцца,
Зморшчылася гладзь рачная,
Замуцілася вадзіца, —
Раптам рыбка выплывае;
Над вадой мільгае іскрай,
Плаўнікі да руж падобны,
На галоўцы залацістай
Вочкі — нібы бісар дробны.
Страсянулася—на плечы
Косы русыя упалі,
Вочы, бы ў веснавы вечар
У небе зорачкі, заззялі;
Грудзі-яблык сакавіты,
[Т]вар — яснейшы зор адвечных...
Падплывае да ракіты,
Да густых кустоў падрэчных,
І спявае памаленьку,
Да грудзей дзіцятка туліць:
— „Люлі, люлі, мой маленькі,
Люлі, мой маленькі, люлі"...
А калі дзіця суцішна —
На галінку кош павесіць,
Зноўку цела сваё сціснe,
Галаву і вочы змесціць,
Зноў пакрыецца луской,
У пер'е краснае ўбярэцца,
Плюсне ў воду — над ракою
Толькі рэха разнясецца
Так і вечарам і ранкам,
Як слуга з дзіцём прыходзіць,
Кліч пачуўшы, Світязянка
Пакарміць дзіця выходзіць.
Толькі вечарам аднойчы
Затужыла рыбка—матка;
Час прызначаны пракрочыў,
А няма слугі з дзіцяткам.
Да ракі не мог прабрацца
Ён ніяк, бо той парою
Пан над рэчкай прагуляцца
Вышаў з жонкай маладою.
За кусты слуга схаваўся,
Прачакаў да зоркі ранняй
І ўсё-ж не дачакаўся
Ён звароту пана з паняй.
З-пад рукі глядзеў ён доўга
У даль, дзе вольны шлях праходзіць.
Дзень прайшоў — няма нікога
Шэры вечар надыходзіць.
Ноч паліла зоркі-свечкі,
І з дзіцяткам за плячыма
Падышоў слуга да рэчкі,
Сочачы здалёк вачыма.
Божа! Што на свеце стала?
Думае, спыніўшы крокі:
Там, дзе рэчка працякала,
Толькі жвір, ды роў глыбокі.
А на беразе ў шматочкі
Вопратка паноў парвана,
Не відаць на'т і следачку
Ані пані, ані пана;
А ў затоцы пад вярбою
Нібы вырас камень белы
Пахаваў ён пад сабою
Два людскіх забітых целы.
Задумёна і маўкліва,
Не кранаўшы цішу словам,
Дзве гадзіны сіратліва
Прастаяў слуга над ровам,
І паклікаў:—„Крыся, Крыся!"
Рэха „Крыся" адказала,
Гукі рэха расплыліся,
І навокал ціха стала.
Не сустрэў ён рыбкі вочы
У лозах, дзе лісцё спляліся;
Галавой хітнуў ён тройчы,
Нібы праказаў: збылося.
Ён да коша нахіліўся,
Усміхнуўся ён малому,
Узяў яго, перахрысціўся,
І пайшоў паспешна к дому.

Пераклаў М. Штоў.

Ліквідацыя малапісьменнасці ў заходніх абласцях БССР.
На лекцыі рускай мовы ў школе па ліквідацыі малапісьменнасці членаў Баранавіцкай кравецкай арцелі „Прагрэс".
Фота В. Лупейка. Фотахроніка Белта.

Гарадскі сход фізкультурнага актыва

23 лістапада ў спартыўнай зале Дома фізкультуры і спорта адбыўся прадвыбарчы сход фізкультурнага актыва г. Брэста, на якім прысутнічала звыш 400 чалавек.

Даклад аб прадстаячых выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных і задачах гарадской фізкультурнай арганізацыі зрабіў сакратар гаркома комсамола тав. Арцем'еў.

Пасля даклада першай у спрэчках выступіла фізкультурніца спартыўнага таварыства „Спартак" тав. Вайшмя.

— Пры нямецкай уладзе эксплаататараў мы, моладзь, зусім былі пазбаўлены усякіх правоў, не кажучы ўжо аб удзеле ў выбарах. Узяць, напрыклад, мяне. Я дачка рабочага — шаўца немат і не магла ма[illegible] што [illegible] зараз калі-нес[illegible] у грамадству і пры[illegible] грамадска-палітычным жыцці краіны.

Толькі з прыходам Чырвонай Арміі [illegible] уся працоўная моладзь, атрымалі права на працу, на вучобу, на адпачынак, сталі поўнапраўнымі грамадзянамі вялікага Совецкага Саюза. Разам са сваімі таварышамі я з першых дзен устанаўлення совецкай улады актыўна уключылася ў грамадскую работу. У час падрыхтоўкі да выбараў у Народнае Сабранне работала агітатарам на ўчастку. Прымала актыўны ўдзел у правядзенні [illegible] Вярхоўныя Советы СССР і БССР. І ў гэту выбарчую кампанію народ аказаў мне давер'е, абраўшы членам участковай выбарчай камісіі.

Рыхтуючыся да выбараў у мясцовыя органы ўлады, калектыў трыкатажнай арцелі, членам якой з'яўляюся я, абавязаўся дзень 15 снежня сустрэць новымі вытворчымі перамогамі. Шырока разгортваючы соцыялістычнае спаборніцтва, члены нашай арцелі тт. Рубінштэйн, Клейн і другія сістэматычна выконваюць нормы на 260—270 процантаў штодзённа.

Выступіўшы затым ад імені калектыва спартыўнага таварыства „Дынамо" тав. Канлакоў расказаў аб вялікім палітычным і вытворчым уздыме ў сувязі з падрыхтоўкай да выбараў.

— Фізкультурнікі нашага таварыства, — гаворыць тав. Канлакоў, — да дня выбараў узялі на сябе абавязацельства па[illegible] чыць колькасць значкістаў І і ІІ ступені. Гэта абавяза[illegible] ства паспяхова выконваецца[illegible] абаронныя значкі ўжо зд[illegible] ні 276 [illegible] ляюцца агіт[illegible] участ[illegible]ах.

Зараз перад[illegible] ча — шырэй р[illegible] сярод выбарнічы[illegible] ных кандыдатаў [illegible] цовых Советаў Дэп[illegible] цоўных.

Старшыня гарад[illegible] фізкультуры і спорт[illegible] нянскі ў сваім высту[illegible] значыў, што некаторыя культурныя арганізацыі па праўднаму яшчэ не ўключ[illegible] ў выбарчую кампанію.

У аднадушна прынятым рашэнні удзельнікі сходу ўзялі на сябе рад абавязацельстваў па падрыхтоўцы і паспяховаму правядзенню выбараў у мясцовыя органы ўлады.

А. Кацуба.

Астравы ўсходняй часткі Міжземнага мора
(Даведка)

У разгарнуўшайся паміж Англіяй і Італіяй барацьбе за пануванне на ўсходняй частцы Міжземнага мора вялікае значэнне набываюць належачыя гэтым краінам астравы. Такімі астравамі з'яўляюцца: астравы Дадэканез і Радос (італьянскія), востраў Кіпр (англійскі), Крыт і Корфу (грэчаскія).

* *
*

Астравамі Дадэканез (грэчаскае слова азначаючае „12 астравоў") называюць 12 астравоў Спорадскага архіпелага у паўднёва-усходняй частцы Эгейскага мора. На гэтых астравах пражывае каля 90 тысяч жыхароў, галоўным чынам грэкаў.

Астравы належалі раней Турцыі, але ў час італа-турэцкай вайны Італія ў 1912 годзе акупіравала астравы Дадэканез і востраў Радос.

Дадэканезы размешчаны ў непасрэднай блізасці ад грэчаскага вострава Крыт і малаазіяцкага ўзбярэжжа Турцыі. Італія выкарыстоўвае іх выгоднае стратэгічнае размяшчэнне для кантроля над усходнім басейнам Міжземнага мора і Эгейскім морам. Італьянцы ўмацавалі Дадэканез, ператварыўшы рад астравоў у магутныя ваенна-марскія і авіяцыйныя базы. Гэтыя базы пагражаюць англійскім стратэгічным і гандлёвым шляхам, якія злучаюць Англію з яе калоніямі і краінамі Бліжняга Усхода.

Асабліва вялікае ваеннае значэнне мае моцна ўмацаваны італьянцамі за апошні час Лерос, адзін з астравоў архіпелага, і прымыкаючы к Дадэканезам востраў Радос. На востраве Лерос, акрамя авіяцыйнай, створана таксама база падводных лодак. Па даных англійскага друку, непасрэдна перад пачаткам вайны на Радосе знаходзілася [illegible] тысяч італьянскіх салдат і на к[illegible] з 12 астравоў Дадэканеза ад [illegible] 1.500 салдат.

Стварыўш[illegible] буйныя авіяцыйныя, мар[illegible], Італія імкнецца пастав[illegible] англійскія базы [illegible] Порт-Саідзе, Ф[illegible] Кіпр) і Хайфе, [illegible] ўзбярэжжа Егіпта.

Кіпр — самы вялікі востраў пасля Сіцыліі і Сардзініі ў Міжземным моры. Яго плошча — 9.882 кв. км. Насельніцтва — 348 тысяч чалавек (1931 г.). Галоўны горад — Нікозія.

Знаходзячыся паміж Дадэканезамі і Суэцам, востраў Кіпр займае надзвычайна важную стратэгічную пазіцыю.

На даных французскай газеты „Фран Мілітэр", англічане пабудавалі каля Нікозіі на Кіпры моцную ваенна-марскую базу з падземнымі сховішчамі, здольнымі змясціць да 100 бамбардзіроўшчыкаў. На поўдні вострава, на гары вышынёй у 2 тысячы метраў, устаноўлены дальнабойныя гарматы. Важнейшай марской базай вострава з'яўляецца Фамагуста.

Брытанскі лінейны флот (які сканцэнтраваны ў значнай меры на ўсходняй частцы Міжземнага мора), апіраючыся на базу ў Фамагусце, а таксама на свае егіпецкія і палесцінскія базы, ізалірус Італію ад Абісініі і перашкаджае яе сувязі з Лівіяй.

* *
*

Грэчаскі востраў Крыт размешчан ля ўвахода ў Эгейскае мора. Разам з другімі грэчаскімі астравамі — Хіос, Самос і інш.— Крыт фланкіруе (прыкрывае з флангаў) марскія камунікацыі ўздоўж Міжземнага мора і ўваход у Эгейскае і Мраморнае моры. Востраў Крыт займае пануючае становішча на шляхах да Егіпта, Суэцкага канала, Сірыі і Турцыі.

Плошча вострава—8.379 кв. км., насельніцтва—386.427 чалавек. На востраве створана моцная ваенна-марская і авіяцыйная база. Тут размешчан буйны ваенны порт Суда.

Вялікае стратэгічнае значэнне мае таксама ўмацаваны грэчаскі востраў Корфу, які размешчан ля ўвахода ў Адрыятычнае мора, паміж Албаніяй і паўднёвай аканечнасцю Італіі. Значэнне вострава асабліва вырасла пасля таго, як Італія акупіравала вясной 1939 г. Албанію.

Плошча вострава састаўляе 038 кв. км. Насельніцтва—107 тыс. чалавек.

Знаходзячыся ля ўвахода ў Адрыятычнае мора, востраў Корфу можа закрыць выхад з Адрыятыкі.

А. Ш.

[illegible]ым Доме піянераў і школьнікаў

[illegible] вялікі адрэзак часу [illegible]цыя абласнога Дома [illegible] школьнікаў, а якая вя[illegible]ваўчая работа разгарну[illegible] сярод юных грамадзян [illegible] Кожны дзень у светлых, [illegible] і ўтульных пакоях можна [illegible] дзесяткі піонераў і школь[illegible] [illegible]орада за чыткай свежых [illegible] журналаў, на занятках у [illegible] [illegible]кіх гуртках.

[illegible] Многія бацькі, ведаючы схільнасці і здольнасці сваіх дзяцей, [illegible]одзяць у Дом піонераў разам [illegible] Грамадзянін Айзернер прышоў сюды са сваім сынам Бергам. Па просьбе бацькі жаданне Берга — вучня 9 школы — задаволена: яго запісалі ў авіямадэльны гурток.

Пры Доме піонераў і школьнікаў адкрыта бібліятэка, якая налічвае каля 6 тысяч экземпляраў кніг мастацкай і тэхнічнай літаратуры. У хуткім часе колькасць кніг бібліятэкі будзе даведзена да 10 тысяч экземпляраў.

Днямі ў Доме піонераў і школьнікаў была праведзена нарада абароннага актыва школ горада. Заслугоўвае асаблівай увагі абаронная работа піонераў і школьнікаў 12 школы. Тут 58 вучняў здалі нормы на значок ППХА першай ступені. Рыхтуюцца да здачы норм на значок ППХА 125 чалавек. З абароннага актыва вылучана 5 агітатараў, якія праводзяць агітацыйную работу сярод выбаршчыкаў Беластоцкай выбарчай акругі № 49.

Ансамбль песні і пляскі Дома піонераў, які налічвае 150 чалавек, у дзень выбараў 15 снежня дасць некалькі канцэртаў на выбарчых участках.

А. Віхман.

Англа-германская вайна

22 лістапада германскія бамбардзіроўшчыкі прадпрынялі рад атак супроць Лондана і другіх англійскіх гарадоў. Вечарам гэтага-ж дня і ў ноч на 23 лістапада германская авіяцыя зрабіла новы налёт на Бірмінгам. Каля 300 самалётаў скінулі звыш 300 тысяч кілограмаў фугасных і многа тысяч запальваючых бомб. Як адзначае германскае інфармацыйнае бюро, бамбардзіроўшчыкі падвергліся асабліва важныя авіяцыйныя заводы, а таксама тыя ваенныя заводы, якія не пацярпелі ад папярэдніх атак.

У ноч на 24 лістапада галоўным аб'ектам налётаў германскай авіяцыі быў Саутгемптон, горад і порт на паўднёвым узбярэжжы Англіі. На партовыя збудаванні, докі і склады Саутгемптона было скінута каля 300 тысяч кілограмаў фугасных і вялікая колькасць запальваючых бомб. Налёт працягваўся ўсю ноч і, па сведчанню германскага інфармацыйнага бюро, даў вялікія разультаты. З-за дрэннага надвор'я ў ноч на 22 лістапада налёты англійскіх бамбардзіроўшчыкаў былі адменены. У наступныя ночы англійская авіяцыя аперыравала над Германіяй і яе базамі на французскім узбярэжжы.

23 і 24 лістапада дальнабойныя гарматы германскай арміі і ваенна-марскога флота абстралялі ваенныя аб'екты на паўднёва-усходнім узбярэжжы Англіі.

Англійскі друк аб небяспецы германскага ўтаржэння ў Англію

Англійская газета „Ньюс кронікл" піша, што немцы, магчыма, спрабуюць утаргнуцца ў Англію пад прыкрыццём сакрушальнага артылерыйскага агня з узбярэжжа Францыі. Устаноўка новых дальнабойных гармат на французскім узбярэжжы „Ла-Манша" працягваецца.

Газета адзначае таксама, што ў канцы снежня ў раёне „Ла-Манша" звычайна бывае спакойнае надвор'е. Гэты перыяд спрыяючы для утаржэння яшчэ і таму, што стаяць доўгія ночы.

Хуліганы

СУД.

... Верасу Уладзіміру Нікалаевічу 28 год. Ён стаіць перад судом і цынічна, не саромячыся, заяўляе:

— Я выпіў літар водкі і быў моцна п'яны.

Хуліган бачыць у гэтым сваё апраўданне. Сведкі паказалі, што Верас выражаўся нецэнзурнымі словамі, зневажаў грамадзян і калі работнікі міліцыі заклікалі яго да парадку, ён пачаў лаяцца, аказваць супраціўленне. Акрамя гэтага імкнуўся ўцячы з дзяжурнага пакоя міліцыі.

Але на гэтых дзеяннях нахабства Вераса не закончыліся. На наступны дзень ён зусім не выйшаў на работу і зрабіў прагул.

Народны суд прыгаварыў хулігана і дэзарганізатара вытворчасці да аднаго года турэмнага зняволення.

Сухоцкі Фелікс Іосіфавіч перад судом зрабіўся „Иваном Непомнящим". На запытанне судздзі „Раскажыце аб вашых прыгодах", Сухоцкі адказвае: „Я быў п'яны і нічога не памятаў".

Аднак крок за крокам суд устанаўлівае, што Сухоцкі, праходзячы па Совецкай вуліцы, прыставаў да грамадзян, выражаўся нецэнзурнымі словамі.

Прыгаворам суда Сухоцкі асуджан да аднаго года турэмнага зняволення.

Наумюк Пётр Адамавіч перад уходам на работу зайшоў у рэстаран і добра выпіў. У п'яным выглядзе ён не быў дапушчан да работы. Яго накіравалі да ўрача. Хуліган у адказ на гэта зрабіў на вытворчасці дэбош. Ён таксама па заслугах асуджан совецкім судом.

Абніска Нікалай Аляксандравіч нідзе не працаваў, п'янстваваў. Часта выганяў жонку разам з дзяцьмі на вуліцу. На судзе жонка Абніска паказала:

— Мой муж сістэматычна п'янствуе, прапівае ўвесь мой заработак, выносіць усё з дому і прадае на водку...

Суд прыгаварыў гэтага хулігана да аднаго года турэмнага зняволення.

Агабекаў.

Адказны рэдактар Г. Т. ШІНЧУКОЎ

ВЫХАВАННЕ ВОЛІ

У адзін з красавіцкіх вечароў у інтэрнат зайшоў начальнік школы.

— Таварыш Граніца, — звярнуўся ён да малодшага камандзіра падраздзялення, — прыміце новае папаўненне.

Лейтэнант зрабіў крок у бок і тады усе ўбачылі новага курсанта. Быў ён росту сярэдняга, з белымі, падобнымі на лён, валасамі. Адчуўшы накіраваныя на яго вочы курсантаў і камандзіра, навічок ухмыльнуўся і прагаварыў:

— Аляксандр Зацэпін.

— Зацэпін, вельмі добра — прагаварыў Граніца, усё яшчэ разглядаючы яго. — Вы ведаеце куды папалі, тав. Зацэпін? Гэта школа малодшых камандзіраў. Ад вас патрабуецца многае, каб стаць малодшым камандзірам. Справіцеся?

— Пастараюся, таварыш камандзір.

Нікалай Граніца любіў сваю прафесію і ганарыўся ёю. У яго ўжо такі характар. Калі што-небудзь ён рабіў, то рабіў з душою. Сам [illegible] і рашучы з магутнымі плячыма і рукамі рабочага, ён жадаў бачыць сваіх падначаленых такімі-ж [illegible], волявымі людзьмі.

Новы курсант з першага дня стаў даставіць многа клопатаў камандзіру. Ён не паспяваў, апранацца, спазняўся ў строй. Калі камандзір аддаваў загад, Зацэпін безагаворачна выконваў яго, але выконваў марудна, раўнадушна. Ва ўсіх рухах яго прабівалася якаясьці вяласць.

На трэці дзень Зацэпін зноў спазніўся з пад'ёмам.

— Таварыш курсант, чаму вы спазняецеся? — строга запытаў Граніца.

— Не паспяваю.

— Трэба спяшацца.

— Спяшыць... Усе 24 гадзіны спяшыць — і не паспяваць,— прагаварыў курсант.

Вакол гэтай заўвагі ўжо нельга прайсці моўчкі. Вечарам Граніца гутарыў з курсантам.

— Калі я прыбыў у школу, мне таксама было цяжка. Але я цягнуўся за таварышамі, не пазбягаў цяжкасцей. Ды і што гэта за баец, а тым больш камандзір, які баіцца цяжкасцей. Вы што-небудзь чыталі аб Фрунзе?

— Прыходзілася.

— Помніце штурм Перакопа? — Якія там былі ўмацаванні! І яны не спынілі нашых байцоў.

— А чаму вы мне гэта гаворыце?

— Трэба гаварыць. Калі вы зараз прызвычаіцеся рабіць усё з калядком, так і у бой пойдзеце. А потым, які-ж вы будзеце камандзір, калі зараз так адносіцеся да вучобы?

Гутарку камандзіра спыніў голас дняванага.

— Строіцца на вячэру, — аб'явіў ён.

Узвод выстраіўся. Не было толькі Зацэпіна. Ён зноў спазніўся. Калі, нарэшце, ён падышоў, Граніца аб'явіў.

— За спазненне ў строй курсанту Зацэпіну аб'яўляю суровую вымову.

... Ішлі дні. Спагнанне і гутарка камандзіра не прайшлі без следу для курсанта. Ён падцягнуўся, стаў расторапней выконваць загады. Але гэта былі толькі першыя крокі.

Аднойчы Граніца праводзіў заняткі па агнявой падрыхтоўцы. Усе добра адказвалі на пытанні. Непадрыхтаваным аказаўся толькі Зацэпін.

— У галаву не ідзе, — растлумачыў ён.

— Чаму?

— У вас адны здольнасці, а ў мяне другія.

— Нікчэмнасць! У вас ёсць гэтыя здольнасці, трэба толькі не ляніцца. Вывучыце лекцыю, заўтра я вас спытаю.

Ёсць!

На наступны дзень Зацэпін змястоўна расказваў аб матэрыяльнай частцы вінтоўкі.

Усе радзей і радзей спазняўся Зацэпін у строй. Але усё-ж спазняўся.

Ці хутка гэта спыніцца, таварыш Зацэпін, — запытваў камандзір.

— Ды вось падвучымся...

Аднойчы Зацэпін спазніўся на фіззарадку. Граніца наклаў на яго спагнанне —адзін нарад па-за чаргой. Пасля гэтага курсант пакончыў са спазненнямі. Значна палепшыліся яго паказчыкі па агнявой падрыхтоўцы.

... Узвод на палігоне. Начальнік школы правярае баявую падрыхтоўку. Яго ўвагу прыцягвае расторопная работа наводчыка.

— Маладзец Зацэпін! — гаворыць ён. Аб'яўляю вам падзяку.

Гэта была першая падзяка. Услед за гэтым Зацэпін атрымоўвае падзяку ад старшыны за ўзорнае нясенне сутачнага нарада.

[illegible] прозвішча курсанта Зацэпі[illegible] [illegible]сах выдатнікаў вучобы. [illegible] будзе камандзір, — гаво[illegible]

Граніца [illegible] запытаў:

— Тав. Зацэпін, як вам хапі[illegible] 24 гадзіны?

— Упраўнее і застаецца.

І абодвы весела засмяяліся.

Да ведама ўсіх кіраўнікоў прадпрыемстваў і устаноў БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ.

Абласное Упраўленне Аўтатранспарта паведамляе, што з 28.XI.1940 г. пачынаюць работаць

ВЯЧЭРНІЯ КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ АЎТАРАБОТНІКАЎ вышэйшага класа.

Да азначанага тэрміну камандыраваць таварышоў згодна нашага паведамлення, разасланага па прадпрыемствах і ўстановах.

Адрас курсаў: гор. Брэст, вул. 17 верасня, Дом фізкультуры.

Абласное Упраўленне Аўтатранспарта.

Брэсцкае Гарадское жылупраўленне аб'яўляе аб тым, што круглая пячаць домаўпраўлення ўчастка № 4 украдзена і лічыць несапраўднай.

Упраўленне ўч. 4.

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр 1-га Мая
ДУРСУН

Кінотэатр імені Горкага
АГНІ ВЯЛІКАГА ГОРАДА

Абласная база сельгасснаба
МАЕ Ў ПРОДАЖЫ
для сельгассельгара жалезныя бораны, брускі тачыльныя, жалеза лемешнае, запасныя часці да сельгасмашын і г. д.
Адрас: гор. Брэст
вул. Праўда 65 — 67.

БРЭСЦКАМУ РУСКАМУ ДРАМАТЫЧНАМУ ТЭАТРУ
ПАТРАБУЮЦЦА:
касір-рахункавод, сакратар-машыністка, машыніст сцэны, рабочыя сцэны, мэбельшчык, рэквізітар, бутафор, старшы краўец, адзявальшчыцы, загадчык грымёрных цэхам, майстар-цырульнік, статысты і успамагальны састаў.
З прапановамі звяртацца штодзённа ў тэатр з 8 да 10 гадзін вечара.
Дырэкцыя.

Даводзіцца да ведама ўсіх грамадзян гор. Брэста і наваліц, што
УСЕ МАГАЗІНЫ
горхарчпромгандля і селпо райспажыўсаюза
АБАВЯЗАНЫ
купляць парожнія бутэлькі з-пад водкі манаполнага ўзору
ПА НАСТУПНЫХ ЦЭНАХ:
1 літровыя — 8 кап.
0,5 і 0,25 л. — 50 кап.
0,1 л. — 30 кап.
[illegible] патрабуйце ў загадчыка магазіна [illegible] для [illegible] на тэлефону № 216 [illegible]
[illegible]дзяншын.

БРЭСЦКАЯ ЦЭНТРАЛЬНАЯ АШЧАДНАЯ КАСА
даводзіць да ведама грамадзян г. Брэста,
ШТО АШЧАДКАСА № 6417/0[illegible]
якая знаходзілася ў кропасці часова змешчана ў памяшканні Цэнтральнай ашчадкасы (Маскоўская вуліца № 20).

Адрас рэдакцыі: г. Брэст, вуліца імені Карла Маркса 29. Тэлефоны: адказнага рэдактара—1-17, нам. адказ[illegible] рэдактара [illegible] аддзелы: эканамічны, партыйны і прапаганды — 1-23 і [illegible]